

Zofia Hilczer-Kurnatowska, Urszula Dymaczewska

Kaszowo, pow. Milicz

Informator Archeologiczny : badania 1, 220-222

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ozona, zawierająca dużo materiału ruchomego (ceramika, kości zwierzęce, wyroby z kości, różne szczątki organiczne itp.) datowanego na okres od IX do XII wieku. Miąższość tej warstwy dochodziła do ok. 70 cm. Brak śladów osadnictwa z pełnego średniowiecza.

Pod warstwą wczesnośredniowieczną znajdowała się mocno zniszczona warstwa z okresu halztackiego i wczesnego podokresu lateńskiego zawierająca materiał (ceramikę i kości) kultury wschodniopomorskiej i łużyckiej. Warstwa ta posiadała miąższość dochodzącą do 100 cm.

Poniżej, na głębokości około 200 cm występował jasno-żółty piasek w którym wyraźnie odznaczały się ciemniejsze miejsca będące pozostałościami po jamach odpadkowych. Znalezione fragmenty naczyń były grubej roboty, o ochropowatej powierzchni, najbardziej przypominające ceramikę spotykaną niekiedy na osadach neolitycznych (kultura pucharów lejkowatych). Żółty piasek zalegający poniżej wspomnianych jam neolitycznych stanowił całość.

Na uwagę zasługuje także duża ilość kamieni zalegająca w warstwie wczesnośredniowiecznej. Wśród nich na jednym egzemplarzu występowała zaprawa wapienna (lub gipsowa) sugerująca pochodzenie kamieni z nieznanej dotąd budowli kamiennej. Brak na tym stanowisku materiału z pełnego średniowiecza pozwala przypuszczać, iż są to pozostałości po nieodkrytej na tym stanowisku budowli romańskiej (lub przedromańskiej), najprawdopodobniej typu sakralnego.

K A S Z Ó W, pow. Milicz

IHEM PAN

Badania prowadziła dr Zofia Hilozer-Kurnatowska, dr Urazu-

ła Dymaczewska, finansował WKZ we Wrocławiu.

Badania o charakterze systematycznym miały na celu określenie chronologii i funkcji obiektu. Złożono wykop krzyżowy uzupełniony w kilku miejscach dodatkowymi wykopami. Rezultaty badań są następujące: stwierdzono, iż gród został pobudowany na resztkach starszej osady, nawarstwienia której zachowały się jedynie pod wałami. Osadę datować można na podstawie ceramiki na drugą połowę X wieku. Gród zaś został założony pod koniec X lub najdalej na przełomie X/XI w.

Wymiary grodu były niewielkie, nie pokrywały się też z obecnym ukształtowaniem grodziska. Średnica wnętrza grodu wynosiła maksymalnie 30 m. Gród był otoczony wałem o solidnej konstrukcji; Szerokość jego w części zachodniej i południowej wynosiła od 6-7 m, a w części wschodniej i północno-wschodniej do 15 m. Wał był zbudowany w konstrukcji ratuszowej i w części wschodniej i północno-wschodniej solidnie ufundamentowany.

Najciekawszym odkryciem jest odsłonięcie w części północno-zachodniej grodu brukowanego kamieniami wjazdu wraz z kamiennymi podwalinami wieży obronnej (o wymiarach zewn. 3,5 x 3,5 m, wewn. 1,35 x 1,30 m) zachowanymi do wysokości 0,80 m, i również kamiennym zakończeniem północno-zachodniego ramienia wału. Wszystkie te elementy składały się na bramę wjazdową do grodu. Odkrycie to ma charakter unikalny, nie znajdujący analogii w dotychczas znanych obiektach z tego czasu w Polsce, posiada natomiast nawiązania w Europie zachodniej i południowo-zachodniej. Chronologia odkrytej bramy jest zupełnie jasna z uwagi na czysty charakter zespołu materiałów z warstw grodowych i przypada na przełom X/XI, najdalej na po-

osątek XI w. W każdym razie najdalej w pierwszej połowie XI w. gród został spalony i nie był już następnie reaktywowany.

Zabudowa wnętrza skupiała się pod wałem obronnym w postaci o szerokości około 5 m. Natrafiono na liczne ślady domostw w postaci resztek palenisk, dużego naczynia zasobowego zachowanego in situ, skupisk fragmentów naczyń i kości zwierzęcych.

Niezbędne jest przeprowadzenie w roku przyszłym uzupełniających badań mających na celu przede wszystkim wyjaśnienie powiązania bramy z całością umocnień grodowych. Wskazane jest również trwałe zabezpieczenie obiektu w postaci np. rezerwatu archeologicznego.

K L A S Z T O R E K,

pow. Kwidzyń

Wyspa "wschodnia" st. 3

Muzeum Archeologiczne w

Gdańsku

Badania prowadziła mgr Elżbieta Kuszewska, finansowała - PRN w Kwidzynie.

Stanowisko nr 3 ze śladami osadnictwa wczesnośredniowiecznego z okresu od IX do XI w. i średniowiecznego z XIV w., odkryte zostało w 1966 r. w czasie badań powierzchniowych.

W centrum wyspy zachowało się czworoboczne wzniesienie terenu, przypominające wał, na powierzchni którego widoczne jest rumowisko kamienno-ceglane. W obrębie tego obiektu znajduje się wgłębienie o powierzchni około 75 m². Przez część wgłębienia i ewentualny wał, poprowadzono wykop o wymiarach: